

# Jak rozbudzić zainteresowania czytelnicze i zaprzyjaźnić dziecko z książką – rady dla rodziców

## **Drodzy Rodzice!**

Jesteście pierwszymi przewodnikami dziecka w krainie literatury i to od Was zależy najbardziej, aby literacką przygodę i przyjaźń z książką dziecko rozpoczęło możliwie jak najwcześniej, tak, żeby w swoim krótkim dzieciństwie zdążyło poznać ich jak najwięcej, a co najważniejsze - pokochać na zawsze! Rozbudzona w dziecku potrzeba czytania, powinna być rozwijana, kontynuowana do chwili, kiedy będzie ono potrafiło a przede wszystkim chciało samodzielnie poznawać świat książki i literatury.

### I. Pierwsze kontakty

1. Kołysanki
2. Wspólne oglądanie ilustracji, obrazków, oglądanie książeczek
3. Opowiadanie historyjek obrazkowych
4. Pobudzanie dziecka do opowiadania, fantazjowania na temat oglądanych ilustracji, czytanych książeczek

### II. Oswajanie dziecka z książką

1. Wspólne czytanie książek dziecięcych
2. Głośne czytanie, recytacja wierszy
3. Wyjaśnianie trudnych wyrazów i zwrotów występujących w książkach
4. Uczenie poszanowania książki
5. Inicjowanie zabaw, form teatralnych, rozwiązywanie zagadek; w oparciu o czytane teksty
6. Wykorzystanie treści wychowawczych w książkach dla rozwoju emocjonalnego dziecka
7. Zakładanie własnej biblioteczki domowej
8. Kupowanie książek z okazji urodzin, uroczystości rodzinnych, świąt i in.

### III. Edukacja czytelnicza dziecka w rodzinie

1. Zachęcenie do uczenia się niektórych tekstów literackich na pamięć
2. Wybieranie i kupowanie książek, czasopism razem z dzieckiem
3. Rozmowy z dzieckiem na temat zainteresowań czytelniczych rodziców (np. książki z dzieciństwa)
4. Zainteresowanie rodziców lekturami dziecka
5. Wskazanie na praktyczną użyteczność w życiu codziennym poradników, słowników, encyklopedii i in.
6. Dyskretne porady w sprawie doboru właściwej lektury
7. Orientacja rodziców w literaturze dziecięcej i młodzieżowej
8. Pomaganie dziecku w tworzeniu właściwych kryteriów do oceny książki bezwartościowej
9. Nienarzucanie własnych upodobań lekturowych

10. Wspólny udział w imprezach kulturalnych (kiermasze, koncerty, teatr)
11. Wspólne odwiedzanie najbliższej biblioteki
12. Przygotowanie dzieci do uroczystości szkolnych (konkursy, apele, turnieje i in.)
13. Kontakt z nauczycielem i wychowawcą dziecka

**Wszyscy chcemy, aby nasze dzieci wyrosły na mądrych, dobrych i szczęśliwych ludzi.  
Jest na to sposób – czytamy dzieciom!**

### **ZALETY GŁOŚNEGO CZYTANIA:**

1. Buduje mocną więź między dorosłym a dzieckiem
2. Tworzy skojarzenie czytania z przyjemnością i poczuciem bezpieczeństwa
3. Niezwykle stymuluje rozwój dziecka
4. Rozwija język, pamięć i wyobraźnię
5. Przynosi ogromną wiedzę ogólną, rozbudowuje słownictwo
6. Uczy myślenia, pomaga w rozumieniu ludzi, świata i siebie
7. Daje kontakt z bogactwem doświadczeń niemożliwych do zdobycia samemu
8. Rozbudza zainteresowania, rozwija wyobraźnię
9. Ułatwia naukę, pomaga odnieść sukces w szkole
10. Stymuluje rozwój emocjonalny, rozwija wrażliwość i empatię
11. Uczy wartości moralnych, wpływa na zmianę negatywnych postaw na pozytywne
12. Buduje samouznanie – dziecko czuje się ważne, kochane i bardziej kompetentne
13. Ułatwia samodzielne czytanie, daje podwaliny pod sukces w mówieniu i pisaniu
14. Chroni przez uzależnieniem od telewizji i absorbowaniem z niej antywartości
15. Chroni przed zagrożeniami ze strony kultury masowej
16. Uczy nieagresywnych sposobów rozwiązywania problemów i konfliktów
17. Kształtuje nawyk czytania i zdobywania wiedzy na całe życie
18. Jest najlepszą inwestycją w pomyślną przyszłość dziecka

### **JAK CZYTAĆ?:**

1. Czytać **codziennie przez co najmniej 20 minut** – czas czytania dostosować do przedziału uwagi dziecka, początkowo może być krótki, stopniowo można go wydłużać. Chodzi jednak o codzienny rytuał czytania. Dobrą porą jest wieczór przed snem.
2. **Czytanie ma się dziecku zawsze kojarzyć z radością** – nigdy z przymusem, karą czy nudą. Powinno być magiczną porą wspólnego dokonywania odkryć, przeżywania tajemnic i wzruszeń, porą, której dziecko nie może się doczekać.
3. Wybierać **wyłącznie książki ciekawe dla dziecka** i wartościowe.
4. **Unikać stereotypowych podziałów na książki dla chłopców i dla dziewcząt**. Tzw. książki dla dziewcząt warto przeczytać zanim chłopiec zacznie wstydzić się „babskiej literatury”. Da mu to wgląd w słabo mu znany świat emocji.
5. Jeśli dziecko chce, można i warto **wielokrotnie czytać tę samą książkę czy wiersz**.
6. **Pozwalać na pytania**, powrót do poprzedniej strony, rozmowy zainspirowane tekstem – ta część głośnego czytania najbardziej rozwija intelekt i wrażliwość dziecka.
7. **Reklamować czytanie własnym przykładem** – dzieci powinny widzieć dorosłych pogrążonych w lekturach książek i czasopism.

## **CZYTAJ DZIECKU 20 MINUT DZIENNIE. CODZIENNIE!**

Czytanie na głos niemowlęciu stymuluje rozwój jego mózgu.

Czytanie kilkulatekowi rozbudza w nim ciekawość świata i pomaga mu zrozumieć siebie i innych.

Wspólne głośne czytanie z nastolatkiem pomoże mu pokonać wiele problemów wieku dorastania.

## **NIKT NIE RODZI SIĘ CZYTELNIKIEM, CZYTELNIKA TRZEBA WYCHOWAĆ CODZIENNIE CZYTAJĄC DZIECKU DLA PRZYJEMNOŚCI**

## **CZYTANIE POWINNO SIĘ DZIECKU ZAWSZE KOJARZYĆ Z RADOŚCIĄ, NIGDY Z PRZYMUSEM CZY NUDA**

Do czytania dziecku wybieraj odpowiednie książki:

- ciekawe dla dziecka
- napisane lub tłumaczone poprawną i ładną polszczyzną
- uczące racjonalnego myślenia
- niosące przesłanie szacunku wobec dziecka, ludzi, innych istot, prawa
- promujące pozytywne wzorce postępowania
- dostosowane do wrażliwości dziecka – nie wzbudzające lęków i niepokojów
- unikające stereotypów kulturowych związanych z rasą, płcią itp.
- budujące pozytywny stosunek do świata i wiarę w siebie

### **Głośne czytanie jest proste, dzieci je uwielbiają.**

Nie potrzeba tytułów naukowych ani drogiego sprzętu, by czytać dzieciom. Książki można wypożyczać, wymieniać. Nie trzeba dobrej dykcji, by być najlepszym nauczycielem czytania dla swojego dziecka. Doskonałe zajęcie dla tatusiów, którzy mają mało czasu dla swych dzieci i nie zawsze wiedzą, jak go wypełnić.

### **Jeśli Wasi rodzice Wam nie czytali, nie róbcie tego własnym dzieciom.**

### **Czytanie jest dziś ważniejsze niż było kiedykolwiek w przeszłości.**

Świat jest coraz bardziej skomplikowany, lawinowo przyrasta ilość informacji, rozwój wiedzy i zmiany na rynku pracy następują coraz szybciej. Ludzie, którzy nie czytają nie nadążają za tymi zmianami i zostaną zepchnięci na margines współczesnego życia. To samo dotyczy społeczeństw.

1. Żyjemy w cywilizacji telewizyjnej. Badania naukowe wykazują szkodliwość nadmiernego oglądania telewizji przez dzieci. Telewizja nie rozwija u dzieci myślenia i skraca ich przedział uwagi, wiele programów wywołuje lęki i niepokój oraz znieczula na przemoc. Aby dziecko nauczyło się w mądry i umiarkowany sposób korzystać z telewizji, musi już w najmłodszym wieku otrzymać alternatywę w postaci innej, atrakcyjnej formy spędzania czasu – czytania.
2. Więź z rodzicami, wzmocniona czytaniem, daje dziecku siłę do pokonywania wielu pokus i zagrożeń.

**Codzienne głośne czytanie jest szczepionką przeciwko wielu niepożądanym wpływom i zagrożeniom dla umysłu i psychiki dziecka ze strony współczesnej cywilizacji.**

**Książki polecane do czytania dzieciom przez Fundację „ABCXXI – Program Zdrowia Emocjonalnego”, inicjatora kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”:**

Wiek 6-8 lat:

Marcin Brykczyński - Ni pies, ni wydra  
Jan Brzechwa - Pchła Szachrajka; Szelmostwa Lisa Witalisa, Akademia Pana Kleksa  
Frances Hodgson Burnett - Mała księżniczka  
Tove Jansson - seria o Muminkach  
Astrid Lingren - Dzieci z Bullerbyn; Mio, mój Mio  
Mira Lobbe - Babcia na jabłoni  
Anna Onichimowska - Najwyższa góra świata  
Stanisław Pagaczewski - Porwanie Baltazara Gąbki  
Dr. Seuss - Słoń, który wysiedział jajo  
Anna Sójka - Czytam od A do Z  
M. Strzałkowska - Rady nie od parady  
Anne-Cath. Westly - Sekret Taty i ciężarówka  
Jan Whybrow - Księga straszliwej niegrzeczności, Małego Wilczka księga wilkoczynów  
Piotr Wojciechowski - Z kufra pana Pompuła  
Wojciech Żukrowski - Porwanie w Tiutiurlistanie

Wiek 8-10 lat:

Heather Amery - Mity greckie dla najmłodszych  
Edmund de Amicis - Serce  
Marta Berowska - Polskie legendy i podania  
Frances Hodgson Burnett - Tajemniczy ogród  
J. Canfield, M. i P. Hansen, I. Dunlap - Balsam dla duszy dziecka  
Rudyard Kipling - Księga dżungli  
Eric Knight - Lassie, wróć!  
Bolesław Leśmian - Klechdy sezamowe, Przygody Sindbada Żeglarza  
Astrid Lindgren - Bracia Lwie Serce; Rasmus i włóczęga  
Clive Staples Lewis - Opowieści z Narni  
Kornel Makuszyński - Szatan z siódmej klasy  
Lucy M. Montgomery - Ania z Zielonego Wzgórza  
Antoine de Saint- Exupery - Mały książę  
Sempe, Goscinny - seria o Mikołajku  
Mark Twain - Przygody Tomka Sawyera, Królewicz i żebrak

opracowanie: Beata Szymura